

RAPORT
Zespołu Oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 20 – 21 listopada 2010 r.
na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego
dotyczący oceny jakości kształcenia na kierunku „finanse i rachunkowość”
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu oceniającego

Wizytację na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego przeprowadził Zespół Oceniający Państwowej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

- prof. dr hab. Danuta Strahl – Przewodniczący Zespołu, członek PKA
- dr hab. Wojciech Popławski – członek PKA,
- prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA,
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Marcin Gołębiowski – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studentów RP.

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu

Wizytacja w Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Zarządzania na kierunku *finanse i rachunkowość* odbyła się po raz pierwszy, bowiem kierunek ten nie był dotychczas oceniony przez Państwową Komisję Akredytacyjną.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z Władzami Uczelni i Wydziału prowadzącej oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez Władze Uczelni, otrzymał od Władz Wydziału dodatkowo zamówione dokumenty, o które zwrócono się podczas wizytacji, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, a także przeanalizował wylosowane prace dyplomowe.

Raport został opracowany na podstawie przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału oraz jego pracownikami.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni,

Uniwersytet Warszawski jest autonomiczną publiczną uczelnią posiadającą osobowość prawną, działającą na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.) oraz Statutu uchwalonego Uchwałą Senatu nr 115 z dnia 21 czerwca 2006 r.

Uniwersytet Warszawski kieruje się wskazaniem otwierającym "Tymczasowe Urządzenie Wewnętrzne Uniwersytetu Królewsko – Warszawskiego", brzmiącym: "Uniwersytet ma nie

tylko utrzymywać w narodzie nauki i umiejętności, w takim stopniu, na jakim już w świecie uczonym stanęły, ale nadto doskonalić je rozkrzewiać i teorię ich do użytku społeczności zastosowywać" oraz wskazaniemi Wielkiej Karty Uniwersytetów Europejskich (Statut Uniwersytetu Warszawskiego). Fundamentem funkcjonowania Uczelni są zatem zasady swobody nauczania i prowadzenia badań naukowych, równoważności działalności naukowej i dydaktycznej, nieustannego dążenia do rozwoju wiedzy (Wielka Karta Uniwersytetów Europejskich, "Podstawowe zasady"), jej upowszechniania oraz promowania kultury dialogu (Misja Uniwersytetu Warszawskiego). W raporcie samooceny wskazuje się na cztery podstawowe wymiary misji Uczelni: jedność nauki i nauczania, zapewnienie dostępu do wiedzy, kształtowanie tolerancji i postaw obywatelskich wśród studentów, integrowanie wartości uniwersalnych z tożsamością kulturową regionów. Zatem jakość kształcenia widoczna jest we wszystkich czterech wymiarach misji, a w szczególności w ujęciu integrującym kształcenie z badaniami naukowymi, co dla uniwersyteckiego modelu kształcenia ma szczególnie uzasadniony charakter. Uniwersytet Warszawski jest czołową polską uczelnią utrzymującą od lat jedną z najsilniejszych pozycji wśród uczelni kraju. Jest także liczącym się ośrodkiem naukowym w wymiarze międzynarodowym.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Uczelni (§ 26 ust. 2 i 3) organy kolegialne Uczelni, tj. Senat i Rada Wydziału, a także organy jednoosobowe, tj. Rektor i Dziekan wypełniają obowiązki statutowe.

Senat wypełnił swoje obowiązki wynikające z art. 169 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy i podjął w ustawowym terminie, tj. w dniu 20 maja 2009 r. Uchwałę nr 95 w sprawie warunków i trybu postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2010/2011. Na rok akademicki 2011/2012 podjęto odpowiednio Uchwałę nr 237 w dniu 19 maja 2010 r. W Uchwale tej określono szczegółowe zasady przyjęć na studia, łącznie z zasadami przyjęć na studia obcokrajowców. Uchwały umieszczane są w informatorze dla kandydatów na studia wyższe oraz na stronach internetowych.

Senat wypełnił również swoje obowiązki określone w art. 130 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy i podjął w dniu 15 marca 2006 r. Uchwałę nr 65 w sprawie wprowadzenia „Zasad rozliczania pensum dydaktycznego nauczycieli akademickich i doktorantów”. Wymiar pensum dydaktycznego został określony w sposób **zgodny** z zapisami ustawy.

Senat wypełnił obowiązki wynikające z art. 62 ust. 1 pkt. 5 ustawy i zatwierdził roczne sprawozdanie Rektora z działalności Uniwersytetu Warszawskiego za rok 2009 Uchwałą Nr 241 z dnia 16 czerwca 2010 r.

Senat wypełnił także obowiązki wynikające z zapisu § 127 ust. 1 i 3 Statutu Uczelni, powołując Komisję Dyscyplinarną do spraw studentów – Uchwałą nr 35 z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie wyboru członków Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Doktorantów na kadencję 2008 – 2012.

Rektor Uczelni oraz Dziekan zostali powołani do pełnienia swoich funkcji zgodnie z zapisami statutowymi, spełnione zostały również warunki określone w art. 72 ust. 2 oraz 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którymi organy jednoosobowe zatrudnione są Uczelni jako **podstawowym miejscu pracy**. Podczas analizy dokumentacji

stwierdzono, iż sprawy, którymi zajmowali się Rektor i Dziekan odpowiadały ich statutowym kompetencjom.

Rektor wypełnił m. in. obowiązek wynikający z przepisów art. 35 ust 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i przekazał w terminie, tj. w dniu 17 czerwca 2010 r. Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego roczne sprawozdanie z działalności Uczelni. Rektor powołał również Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną – zgodnie z zapisami Statutu Uczelni.

Analiza dokumentacji wykazała, iż zakres wydawanych przez Rektora zarządzeń jest zgodny z jej ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami.

Obowiązujący w Uczelni *Regulamin studiów* jest zgodny z ustawą. Regulamin został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 161 ust. 2 ustawy, co potwierdzone jest odpowiednią uchwałą Samorządu Studentów Uniwersytetu Warszawskiego. Dodatkowo na Wydziale obowiązują, wprowadzone uchwałą Rady Wydziału Szczegółowe Zasady Studiowania na Wydziale Zarządzania, które określają zasady organizacji i tok studiów w zakresie nieuregulowanym w Regulaminie Studiów. Przedstawiciele Samorządu uczestniczyli w pracach Komisji mającej na celu opracowanie Zasad Studiowania.

W Uczelni obowiązuje Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów. Postanowienia Regulaminu w sposób jasny i precyzyjny określają zasady ubiegania się o przyznanie świadczeń pomocy materialnej.

Uczelnia każdorazowo podpisuje z nowoprzyjętym studentem umowę określającą warunki odpłatności za studia, co spełnia obowiązek wynikający z art. 160 ust. 3 ustawy. Regulacje umowy określają w sposób jasny obowiązki stron, rodzaje i wysokość opłat. Postanowienia umowy gwarantują studentowi prawo odstąpienia od umowy w każdym czasie. Umowa nie zawiera również postanowień uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule niedozwolone w umowach cywilnoprawnych.

Dokumentacja w Uczelni prowadzona jest prawidłowo.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Struktura organizacyjna Wydziału Zarządzania, prowadzącego oceniany kierunek studiów, charakteryzuje się klasycznym układem, typowym dla uniwersyteckich jednostek naukowo – dydaktycznych. Na Wydziale funkcjonuje 8 katedr i 6 zakładów. Kierownikami tych jednostek są nauczyciele akademicki z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego. Profil naukowy katedr w pełni odpowiada potrzebom procesu dydaktycznego prowadzonych kierunków studiów. Bezpośredni związek z kierunkiem *finanse i rachunkowość*, z uwagi na prowadzone badania naukowe oraz specjalności naukowe skupionych w nich pracowników naukowych, mają 4 katedry i 2 zakłady. Powala to zorganizować w sposób uporządkowany zarówno proces dydaktyczny, za którego realizację odpowiadają poszczególne katedry w zakresie dla nich przewidzianym, jak i proces badań naukowych, których wyniki mogą i powinny być przenoszone do dydaktyki. Stwierdzić zatem należy, że struktura organizacyjna Wydziału Zarządzania prowadzącego kierunek studiów *finanse i rachunkowość* stanowi poprawny i sprzyjający procesom naukowym i dydaktycznym układ elementów składowych jednostki.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	31305	1968	1972	34
Studia niestacjonarne	24082	3624	587	193
Razem	55387	5592	2559	227

Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest wyższa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Studenci studiów stacjonarnych stanowią 56,5% ogółu studentów Uniwersytetu.

Studenci Wydziału Zarządzania stanowią 10,1% ogółu studentów Uczelni zaś studenci studiów stacjonarnych nieco mniej bo 6,3% ogółu studentów studiów stacjonarnych Uniwersytetu. Na studiach stacjonarnych aktualnie studiuje 35,2% ogółu studentów Wydziału.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Obecnie na Wydziale Zarządzania realizowane jest kształcenie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunkach „zarządzanie” oraz „finanse i rachunkowość”. Ponadto wspólnie z Wydziałem Nauk Ekonomicznych – prowadzone są „międzykierunkowe studia ekonomiczno-menedżerskie”

Państwowa Komisja Akredytacyjna oceniła jako **wyróżniającą** jakość kształcenia na kierunku „zarządzanie” w roku 2010.

W roku 2008 Wydział Zarządzania uzyskał akredytację CEEMAN oraz międzynarodową – 4 PALMS, zaś w roku 2009 – akredytację AMBA i reakredytację międzynarodową – 4 PALMS.

Wydział Zarządzania posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	257	376	633
	II	214	184	398
	III	190	98	288
II stopnia	I		395	395
	II		310	310
Razem		661	1363	2024

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* stanowią 36,2% ogólnej liczby studentów Wydziału Zarządzania, zaś 3,7% ogólnej liczby studentów Uczelni. Natomiast wskaźnik udziału studentów studiów stacjonarnych wynosi 32,7% ogólnej liczby studentów tego

kierunku. Na studiach II stopnia prowadzone są wyłącznie studia niestacjonarne. Z uwagi na liczbę studentów nie jest to w stosunku do kierunku *zarządzanie* wiodący kierunek studiów na Wydziale Zarządzania. Natomiast należy zauważyć znaczącą dynamikę przyjęć zarówno na studiach I jak i II stopnia. W roku akademickim 2010/2011 przyjęto na studia I stopnia niemal o 60% więcej studentów aniżeli w roku poprzednim, a na studiach II stopnia więcej o jedną trzecią. Dynamika przyjęć oraz potrzeby rynku pracy tworzą bardzo dobre warunki do rozwoju kierunku *finanse i rachunkowość*.

Uczelnia ma sformułowaną misję i strategię w której znajduje się odniesienie do jakości kształcenia. Organy Uczelni działają godnie z uprawnieniami i kompetencjami. Struktura organizacyjna Wydziału Zarządzania sprzyja realizacji procesu dydaktycznego. Liczba studentów kierunku *finanse i rachunkowość* wykazuje znaczącą dynamikę wzrostu.

II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

1.1. Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami kształcenia

Opisy sylwetek absolwentów studiów ocenianego kierunku są dość ogólne i krótkie. W odniesieniu do absolwenta studiów pierwszego stopnia w syntetyczny sposób podano profil kształcenia (rachunkowość, finanse przedsiębiorstw i instytucji finansowych, zasady funkcjonowania rynku finansowego), cel studiów (wykształcenie specjalistów w zakresie finansów i rachunkowości), zakres wiedzy (kompendium wiedzy w zakresie finansów przedsiębiorstw, rachunkowości zarządczej i menedżerskiej oraz zasad funkcjonowania instytucji rynku kapitałowego i sektora finansów publicznych), umiejętności (samodzielne rozwiązywanie problemów zawodowych, posługiwanie się arkuszami kalkulacyjnymi, prowadzenie ksiąg rachunkowych) oraz potencjalne rodzaje pracy zawodowej (agent ubezpieczeniowy, pracownik księgowości, samodzielna działalność gospodarcza). Absolwent zna również język obcy na poziomie biegłości B2.

Opis sylwetki absolwenta studiów drugiego stopnia obejmuje syntetyczne określenie jego wiedzy (zaawansowana wiedza z zakresu rachunkowości, zarządzania aktywami i pasywami instytucji finansowych, zarządzania ryzykiem), przygotowania do pracy zawodowej (pełnienie funkcji kierowniczych, w szczególności w komórkach finansowych, analityk rynku finansowego, stanowiska związane z pozyskiwaniem środków unijnych, samodzielna praca w zakresie finansów), umiejętności (posługiwanie się podstawowymi programami komputerowymi w zakresie księgowości, wyceny, umiejętność sięgania do źródeł w ramach dalszego kształcenia). Sylwetka ogólna została w przypadku studiów drugiego stopnia uzupełniona o informacje odnoszące się do zakresu wiedzy w ujęciu wybranych przedmiotów ujętych w planie studiów oraz potencjalnych miejsc pracy absolwentów kończących jedną z trzech specjalności.

Tworząc i modyfikując koncepcję kształcenia Wydział korzysta ze wsparcia Rady Przedsiębiorców skupiającej wybitnych praktyków gospodarczych.

W opisie sylwetek absolwenta nie zostało uwzględnione kształtowanie w trakcie procesu kształcenia ich postaw zawodowych i społecznych. Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów nie wskazała w jaki sposób weryfikuje wiedzę i umiejętności absolwenta zakładane w jego sylwetce. Nie wskazała również przedmiotów i form zajęć, w których student zdobywa deklarowaną wiedzę i umiejętności.

1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów

Warunki i tryb rekrutacji określone są w Uchwałach Senatu Uniwersytetu Warszawskiego. Uchwały te podejmowane są terminach zgodnych z określonym w art. 169 ustawy.

Kandydaci na studia stacjonarne pierwszego stopnia przyjmowani są na podstawie rankingu ocen z trzech przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie podstawowym na maturze z zastosowaniem dla każdego z nich wagi: język polski – waga 30, matematyka – waga 35, język obcy – waga 35. Wyniki uzyskane na maturze ważone tymi wagami służą do ustalenia rankingu, przy czym wymagane do przyjęcia na studia jest uzyskanie co najmniej 50 % ogólnej liczby punktów. Wyniki uzyskane na maturze międzynarodowej przeliczane są w oparciu o wskaźniki procentowe. Kandydaci przyjmowani są na studia prowadzone w danym trybie do wysokości przyjętego limitu miejsc. Na studia niestacjonarne wieczorowe oraz studia niestacjonarne zaoczne kandydaci przyjmowani są na podstawie złożenia wymaganych dokumentów. Jedynie w przypadku ich liczby większej od limitu miejsc stosuje się postępowanie kwalifikacyjne analogiczne jak na studia stacjonarne.

Na studia drugiego stopnia przyjmowani są kandydaci legitymujący się dyplomem licencjata, magistra lub równorzędnym. Kwalifikacja odbywa się w oparciu o ranking średniej arytmetycznej oceny końcowej z dyplomu ukończenia studiów wyższych i średniej z toku studiów do wysokości ustalonego limitu miejsc.

Prowadzenie rekrutacji kandydatów z zastosowaniem przyjętych kryteriów (poza studiami niestacjonarnymi pierwszego stopnia) pozwala na selekcję kandydatów, co jest elementem pozytywnym z punktu widzenia dbałości o jakość kształcenia.

1.3 Ocena realizacji programu studiów,

Studia pierwszego stopnia trwają 3 lata. Plan studiów realizowanych w trybie studiów stacjonarnych obejmuje łącznie 1802 godzin. W planie ujęte są przedmioty przekazujące wszystkie treści podstawowe określone w standardach kształcenia. W odniesieniu do większości przedmiotów wprowadzono większy wymiar godzin od przewidzianego dla odpowiednich treści ujętych w standardach, przez co ich łączny wymiar jest znacząco większy (o 225 godzin). Plan studiów ujmuje także przedmioty przekazujące wszystkie treści kierunkowe, a ich realizacja przekracza o 75 godzin wymiar określony w standardach kształcenia. Dwukrotnie większy od wymaganego jest wymiar godzin nauczania języka obcego (240 godzin). Natomiast na przedmioty przekazujące treści humanistyczne przewidzianych jest jedynie 30 godzin i jeden przedmiot, co oznacza realizację wymogu określonego w standardach jedynie w połowie. Plan studiów obejmuje także 16 przedmiotów z zakresu prawa, finansów, zarządzania i informatyki w łącznym wymiarze 478 godzin, w tym cztery przedmioty do wyboru. Na seminarium licencjackie przeznaczonych jest 30 godzin.

Identyczny co do zakresu przedmiotów oraz liczby godzin zajęć jest plan dla studiów niestacjonarnych realizowanych w trybie wieczorowym. Jedyna różnica sprowadza się do braku zajęć z wychowania fizycznego.

Studia drugiego stopnia trwają dwa lata. Plan studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (obowiązujący od roku akademickiego 2010/2011) jest identyczny i przewiduje łącznie 918-1080 godzin zajęć w zależności od specjalności. Realizowane są przedmioty przekazujące wszystkie treści podstawowe w wymiarze o 15 godzin większym od określonego w standardach kształcenia, jak i przedmioty przekazujące wszystkie treści kierunkowe – ich łączny wymiar jest o 75 godzin większy od wymaganego. Na seminarium magisterskie przewidzianych jest 75 godzin. Na każdej ze specjalności są realizowane 21-24 przedmioty o łącznym wymiarze 513-675 godzin.

Natomiast na studiach niestacjonarnych zaocznych drugiego stopnia łączny wymiar godzin jest odpowiednio mniejszy i wynosi w zależności od specjalności 630, 675 i 676 godzin. Ujmuje on wszystkie treści podstawowe oraz wszystkie treści kierunkowe realizowane w wymiarze odpowiadającym określonym w standardach kształcenia. Na seminarium magisterskie przewidziano 45 godzin. W ramach każdej specjalności ujęte są 23-24 przedmioty, w tym po dwa do wyboru.

Na tej podstawie można stwierdzić, że zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i studiach drugiego stopnia, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, realizowane są określone w standardach kształcenia wymagania co do łącznego wymiaru godzin studiów, treści programowych i przewidzianego dla nich wymiaru godzin. Jedynym odstępstwem jest brak co najmniej jednego przedmiotu przekazującego treści humanistyczne w wymiarze 30 godzin.

Oferta dydaktyczna określona przez Uczelnię uzupełniająca standardy kształcenia obejmuje stosunkowo liczną grupę przedmiotów (21-24) z dziedzin pokrewnych i pogłębia wiedzę studenta z zakresu danego kierunku studiów. Na studiach pierwszego stopnia nie ma specjalności i studenci wybierają jedynie cztery przedmioty po 15 godzin każdy. Zastaw wykładów do wyboru (monograficznych) dla studentów trzeciego roku w semestrze zimowym roku akademickiego 2010/2011 obejmuje 23 pozycje. Są to wykłady z zakresu finansów, zarządzania i ekonomii. Cztery z nich są wykładami ogólnouniwersyteckimi prowadzonymi w języku angielskim. Trzy wykłady prowadzone są przez wykładowców z tytułem zawodowym magistra. Ponadto student wybiera seminarium dyplomowe i języki obce. Oznacza to, że udział zajęć do wyboru ujętych w planie studiów jest zbyt mały i wynosi około 22% w stosunku do podstawy obliczeń. Nie sprzyja to rozwijaniu zainteresowań naukowych i zawodowych studentów. Natomiast na studiach drugiego stopnia oferowane są po trzy specjalności obejmujące po 23-24 przedmioty o łącznym wymiarze 588-750 godzin na studiach stacjonarnych i 389-494 godzin na studiach niestacjonarnych co sprawia, że oferta zajęć do wyboru jest satysfakcjonująca.

Na ocenianym kierunku studiów specjalności prowadzone są wyłącznie na studiach drugiego stopnia. Są one takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Są to: Finanse przedsiębiorstw i rachunkowość, Zarządzanie instytucjami finansowymi, Zarządzanie finansami publicznymi. Specjalności te są zgodne co do nazw i treści programowych z kanonem wiedzy akredytowanego kierunku.

Sekwencja przedmiotów ujętych w planie studiów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia jest właściwa. Jego realizacja rozpoczyna się od przedmiotów przekazujących treści podstawowe dla danego poziomu studiów oraz przedmiotów narzędziowych. Na wyższych semestrach sukcesywnie wprowadzane są przedmioty kierunkowe oraz specjalnościowe. W ostatnich dwóch semestrach na studiach pierwszego stopnia, a trzech na studiach drugiego stopnia, realizowane są seminaria dyplomowe. Wykłady do wyboru prowadzone są na ostatnich semestrach studiów. Także następstwo poszczególnych przedmiotów jest właściwe.

Na studiach pierwszego stopnia na zajęcia prowadzone w formie wykładów przypada 42% łącznej liczby godzin. Pozostałe to ćwiczenia i w niewielkim wymiarze konwersatoria. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych wieczorowych na zajęcia prowadzone w formie wykładów przypada 59% łącznej liczby ich godzin, a na studiach zaocznych 60%. Pozostałe zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń i konwersatoriów. Oznacza to, że spełniony jest określony w standardzie kształcenia wymóg, aby na ćwiczenia i inne formy zajęć aktywnych przypadało co najmniej 40% ich ogólnego wymiaru godzinowego.

1.4. Analiza osiągnięć studentów – cena systemu ECTS

Plany studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* oraz sylabusy poszczególnych przedmiotów podają punkty ECTS. Na studiach pierwszego

stopnia student uzyskuje łącznie 180, a na studiach drugiego stopnia 120 punktów ECTS. Ich rozkład pomiędzy semestry (27-33) oraz lata studiów (60) jest prawidłowy. Także liczba punktów przypisanych do poszczególnych przedmiotów oraz związana z przygotowaniem pracy licencjackiej (10) i magisterskiej (20) jest odpowiednia. Można zatem stwierdzić, że system ECTS jest zgodny ze standardami kształcenia oraz wymaganiami określonym i w rozporządzeniu w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej, i dydaktycznej

Na wizytowanym kierunku studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji związanych z tokiem studiów, a także materiałów niezbędnych w procesie dydaktycznym. Na stronie internetowej Wydziału Zarządzania zamieszczane są plany studiów, informacje o godzinach konsultacji pracowników naukowych. Na stronie internetowej podane są również dane kontaktowe do wszystkich nauczycieli akademickich, przez co studenci mają możliwość utrzymywania bieżącego z nimi kontaktu. Dodatkowo każdy ze studentów Wydziału posiada swoje indywidualne konto w systemie USOS, dzięki czemu studenci mogą na bieżąco monitorować wszystkie informacje związane z tokiem studiów (wyniki z egzaminów, sprawdzianów i prac zaliczeniowych, zapisy na przedmioty). Studenci mogą korzystać również ze studenckiego portalu internetowego, w którym zamieszczane są praktyczne informacje dotyczące życia studenckiego.

W budynku Wydziału na tablicach informacyjnych zamieszczane są informacje o pomocy materialnej, praktykach studenckich. Dobrym rozwiązaniem są zawieszone w korytarzach budynku Wydziału wyświetlacze LCD. Część z nich na bieżąco wyświetla informacje o zajęciach prowadzonych w danym dniu, natomiast pozostałe prezentują notowania giełdowe. Studenci dobrze oceniają również funkcjonowanie dziekanatów. Dodatkowo studenci mogą składać podania w wersji elektronicznej za pośrednictwem systemu USOS.

2. Analiza i ocena wyników kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych osiągnięć studentów (prac egzaminacyjnych, projektowych, przejściowych)

Ogólne zasady zaliczania przedmiotów oraz semestrów i lat studiów określone są w Regulaminie studiów Uniwersytetu Warszawskiego. Wszystkie przedmioty, oprócz wychowania fizycznego i seminarium dyplomowego, kończą się oceną, która jest ustalana zgodnie z zasadami określonymi w sylabusie przedmiotu. Studentów obowiązują dwa terminy egzaminów z danego przedmiotu przypadające odpowiednio w sesji głównej i sesji poprawkowej. Student ma prawo wglądu do ocenianej pracy i do otrzymania uzasadnienia oceny. W ciągu 7 dni od ogłoszenia wyników zaliczenia bądź egzaminu student ma prawo wystąpić z wnioskiem do dziekana o komisyjne sprawdzenie wiedzy. Okresem zaliczeniowym jest semestr bądź rok akademicki. Student, który nie spełnił wszystkich wymagań przewidzianych planem studiów danego etapu może być warunkowo wpisany na kolejny etap. Uszczegółowienie zasad studiowania określonych w Regulaminie nastąpiło w Uchwale Rady Wydziału Zarządzania z dnia 27 września 2010 r. Zasady te odpowiadają powszechnie stosowanemu w krajowym szkolnictwie wyższemu i stanowią prawidłową podstawę do weryfikacji osiągnięć studenta.

W sylabusach przedmiotów określone zostały metody i kryteria oceniania dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu oraz sposoby zaliczania zajęć. Jako metody i kryteria oceniania stosuje się m.in.: kontrolę obecności, aktywność na zajęciach, oceny ciągłe, oceny z projektów, esejów, egzaminy pisemne w formie testów zamkniętych bądź wielokrotnego wyboru, zadań sprawdzających umiejętności, uczestnictwo w grach

negocjacyjnych. Natomiast jako sposoby zaliczenia przedmiotu: kolokwia, zaliczenia na ocenę i egzaminy pisemne. Stopień szczegółowości używanych w tym zakresie określił jest różny dla poszczególnych przedmiotów. W odniesieniu do niektórych podawane są przedziały punktów i odpowiadające im oceny, co tworzy przejrzysty sposób wystawiania ocen. Dla przedmiotów, w których sylabusach bardziej szczegółowo opisano metody i sposoby zaliczania są one dostosowane do zakresu wiedzy i umiejętności przekazywanych i kształtowanych w ramach tych przedmiotów. Dla części przedmiotów ograniczono się jedynie do określenia metod, kryteriów i sposobu zaliczenia przedmiotu jako: zaliczenie bądź egzamin. Zespół oceniający wskazuje, że określenia te powinny być rozwinięte i porównywalne w zakresie szczegółowości dla wszystkich przedmiotów, co zapewniłoby ich standaryzację i przejrzystość.

Wydział archiwizuje prace egzaminacyjne. Zespół Oceniający zapoznał się podczas wizytacji, z pracami kontrolnymi z wielu przedmiotów. Ich przegląd wskazuje, że stosowane są różne formy sprawdzania wiedzy studentów: testy wyboru, testy uzupełnień, pytania opisowe, zadania obliczeniowe i inne. Na pracach wystawiane są oceny, a same prace są dostępne do wglądu dla studentów. Dostosowanie formy sprawdzianu do przedmiotu oraz stopień trudności egzaminu nie budzą zastrzeżeń.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Odsiew studentów na ocenianym kierunku studiów jest zróżnicowany w zależności od formy i roku studiów. Według danych dla roku akademickiego 2009-2010 na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia po pierwszym roku odpadło 9% studentów, a po drugim 5,5%. Na studiach niestacjonarnych odsiew dla pierwszego roku wyniósł aż 35%, a dla drugiego 11%. Natomiast na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia odsiew po pierwszym roku wyniósł 15,7%, a po drugim 5,5%. Jako główną przyczynę odsiewu na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia władze podają brak postępów w nauce, natomiast na studiach niestacjonarnych znaczący jest udział skreśleń z powodu braku opłacenia czesnego.

2.3. Ocena zasad dyplomowania,

Ogólne zasady związane z procesem dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów. Przewidują one, że praca dyplomowa wykonywana jest pod kierunkiem uprawnionego nauczyciela akademickiego. Do prowadzenia prac magisterskich upoważnieni są nauczyciele posiadający co najmniej stopień doktora habilitowanego. Jednak Rada Wydziału może upoważnić do prowadzenia tych prac także nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora. Natomiast prace licencjackie mogą prowadzić nauczyciele ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Praca dyplomowa oceniana jest przez promotora i jednego recenzenta. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie absolutorium oraz oceny pracy dyplomowej nie niższej niż 3,0. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją, w skład której wchodzi dziekan bądź prodziekan jako przewodniczący, promotor i recenzent, przy czym co najmniej jedna osoba z tego składu musi mieć stopień naukowy doktora habilitowanego. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów jest średnia ocen ze studiów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego. Na studiach pierwszego stopnia dla tych elementów składowych stosuje się wagi: 0,7, 0,2 i 0,1. Natomiast na studiach drugiego stopnia wagi: 0,5, 0,4 i 0,1. Student, który ukończył studia w terminie, uzyskał średnią ocen z przebiegu studiów wyższą niż 4,6 oraz oceny 5,0 z pracy i egzaminu dyplomowego może otrzymać dyplom z wyróżnieniem przyznawany przez Radę Wydziału.

Szczegółowe zasady związane z procesem dyplomowania określa Rada Wydziału. Regulują one w szczególności: ogłaszanie na stronie internetowej Wydziału oferty seminaryjnej, formułowanie przez prowadzących seminaria kryteriów zapisów, sposób rejestracji na seminaria, przebieg seminariów dyplomowych, przeprowadzanie egzaminów dyplomowych, wymagania egzaminacyjne. Zasady te zostały sformułowane w sposób prawidłowy. Brakuje jednak jednoznacznych regulacji dotyczących: zgodności tematyki prowadzonych prac z zainteresowaniami naukowymi osób prowadzących, zasady formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych, tak aby były one zgodne z profilem absolwenta, celami, treściami i metodami kształcenia na ocenianym kierunku, standardów jakości prac dyplomowych, trybu weryfikowania samodzielności pracy, wymagań dotyczących formułowanych opinii i recenzji.

Przegląd losowo wybranych prac dyplomowych i magisterskich pozwolił na następujące oceny:

1. Przy naturalnym zróżnicowaniu poziomu merytorycznego prac dyplomowych należy z satysfakcją podkreślić, że powstawały na kierunku *finanse i rachunkowość* prace zgłaszane i wyróżniane w ramach ogólnopolskich konkursów.
2. Pozytywnym elementem procesu dyplomowania jest fakt, iż recenzje prac kierowanych przez promotorów ze stopniem naukowym doktora wykonywane są w większości przez doktorów habilitowanych i profesorów. Recenzje w wielu punktach są jednak dość enigmatyczne, a w części z nich nie zwraca się uwagi na błędy formalne popełniane przez dyplomantów.
3. Prace dyplomowe nie podlegają obligatoryjnemu sprawdzaniu w systemie antyplagiatowym. Pracownicy prowadzący seminaria mają konta założone przez Uczelnię, które stwarzają im możliwość sprawdzania prac pod kątem zapożyczeń.
4. Około 18% prac dyplomowych obronionych w okresie 1.06.-8.11.2010 nie jest związana w kierunku *finanse i rachunkowość* (33 na 178). Są to prace z zakresu prawa (np. Spółka cywilna a spółka jawna – aspekt organizacyjno-prawny), zarządzania (np. Zasady zatrudniania i rozwiązywania stosunku pracy na przykładzie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Płocku) bądź ekonomii (np. Bezrobocie na Mazowszu na tle sytuacji ogólnopolskiej w latach 2002-2009).

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

2.4.Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Efekty kształcenia w opisie sylwetki absolwenta zostały określone zbyt ogólnie. Opis uwzględnia zakres wiedzy, umiejętności ale pomija kompetencje absolwenta. Nie wskazano treści kształcenia oraz form zajęć które zapewniają zdobycie deklarowanych efektów kształcenia. Bardziej szczegółowo efekty kształcenia zostały określone w sylabusach. Zakres pytań egzaminacyjnych odpowiada sylabusom przedmiotów i weryfikuje zakres deklarowanej wiedzy. Wydział nie opracował zasad pomiaru umiejętności swoich studentów. Rozmowa z dziekanem Wydziału, podczas wizytacji wskazała, iż Wydział przywiązuje bardzo dużą wagę do opinii pracodawców która zdaniem władz Wydziału stanowi istotny miernik jakości kształcenia. Współpraca z praktyką gospodarczą nie ma jednak jeszcze w tym zakresie w pełni wypracowanych zasad. Prace dyplomowe, stanowiąc główną składową końcowych efektów kształcenia, są na ogół tematycznie związane z kierunkiem *finanse i rachunkowość* i ilustrują umiejętności syntetycznego ujęcia zdobytej wiedzy oraz umiejętność prowadzenia analiz finansowych. Zdarzają się jednak prace nie mieszczące się w kanonie kierunku *finanse i rachunkowość*.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych

Do przekazywania wiedzy i kształtowania umiejętności stosowany jest w ramach zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku studiów **obszerny zestaw metod dydaktycznych**. Wykład podawczy z wykorzystaniem techniki multimedialnej, wykład z wykorzystaniem interfejsu do oprogramowania komputerowego, studia przypadków, modelowanie przy zastosowaniu programu komputerowego, rozwiązywanie zadań problemowych, przygotowywanie projektów analityczno-planistycznych, rozwiązywanie zadań i sytuacji decyzyjnych, inscenizowanie sytuacji odnoszących się do miejsca pracy i inne. Należy podkreślić, że opis metod dydaktycznych jest elementem zdecydowanej większości sylabusów przedmiotów. W większości przypadków opis tych metod jest rozwinięty, a same metody dostosowane do rodzaju przedmiotu. Występują jednak także określenia zdawkowe typu „wykład”.

Część osób prowadzących zajęcia określając metody dydaktyczne wskazuje na stosowanie elementów aktywizujących studentów. Na niektórych zajęciach studenci zobowiązani są także do przygotowywania własnych prezentacji i prac tematycznych. Zakres zastosowania tych form rozwoju i sprawdzania umiejętności studentów nie jest jednak odpowiednio rozwinięty.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów

Na ocenianym kierunku studiów opracowano dla poszczególnych przedmiotów sylabusy uwzględniające w szczególności: nazwę jednostki prowadzącej kierunek, nazwę kierunku wraz z przyporządkowaniem przedmiotu, nazwę przedmiotu, określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymaganiami wstępnymi, liczbę godzin zajęć, w tym wykładów i ćwiczeń, liczbę punktów ECTS, założenia i cele przedmiotu, metody dydaktyczne, formę i warunki zaliczenia przedmiotu, treści programowe, wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, nazwisko osoby prowadzącej. Sylabusy określają w szczególności efekty uczenia się.

Wszystkie sylabusy sporządzone są według jednolitego układu tabelarycznego, co czyni je przejrzystymi, i wypełnione zostały bogatą treścią informującą o przedmiocie. Sylabusy są dostępne dla studentów w systemie USOS. Tym samym sylabusy w pełni spełniają stawiane przed nimi wymagania.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Organizacja i zasady odbywania praktyk zawodowych przez studentów studiów pierwszego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* zostały określone uchwałą Rady Wydziału Zarządzania UW z dnia 18 kwietnia 2009 r. Studenci zobowiązani są do odbycia praktyki w wymiarze 90 godzin, co zostało określone jako odpowiednik praktyki 4-tygodniowej. Z dokumentacji praktyk przedstawionej zespołowi wizytującemu wynika jednak, że część praktyk trwała 3 tygodnie. Praktyka jest zaplanowana w szóstym semestrze, ale studenci mogą ją odbyć i uzyskać zaliczenie także we wcześniejszych semestrach studiów.

W powołanej powyżej uchwale sformułowano cele praktyk wiążąc je z poszerzeniem wiedzy studenta i rozwijaniem jego umiejętności przez zapoznanie się ze środowiskiem zawodowym. Przewidziano wiele form odbywania praktyk zawodowych: praktyka indywidualna oparta na samodzielnie znajdowanym przez studenta miejscu jej odbywania, praktyka zorganizowana przez Uczelnię bądź Wydział i odbywana w instytucjach posiadających długoterminowe umowy z Uczelnią, prowadzenie własnej działalności gospodarczej, zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, zorganizowana przez Uczelnię działalność na jej rzecz związana z profilem kierunku studiów. W odniesieniu do każdej

formy praktyki obowiązuje zasada zgodności charakteru praktyki z profilem kierunku studiów.

Opiekę merytoryczną nad praktykami studenckimi sprawuje pełnomocnik ds. praktyk działający w imieniu prodziekana ds. studenckich. Organizacja praktyk jest wspomagana przez Biuro ds. Praktyk Studenckich współpracujące z Biurem Karier Wydziału Zarządzania. Procedura związana z praktyką zawodową jest szczegółowo opisana w ramach opracowanych przez Wydział Zasad odbywania praktyk. Dokumenty związane z przygotowaniem, realizacją (w szczególności program praktyki) i zaliczeniem praktyki dostępne są dla studentów na stronie internetowej Wydziału.

Dokumentacja praktyk zawodowych jest kompletna i prowadzona prawidłowo. Obejmuje ona zgodnie z Zasadami odbywania praktyk na Wydziale takie dokumenty, jak: wniosek o zaliczenie praktyki, ramowy program praktyki, porozumienie w sprawie praktyki podpisywane pomiędzy Uczelnią a podmiotem przyjmującym na praktykę, zaświadczenie o odbyciu praktyki.

System praktyk zawodowych na ocenianym kierunku należy uznać za prawidłowy. Praktyki są zharmonizowane z procesem kształcenia przez właściwe określenie ich celów i programu oraz formy praktyk i miejsca ich odbywania w powiązaniu z profilem kierunku studiów. Organizacja praktyk przez ich wspaganie przez odpowiednie jednostki Uczelni i Wydziału oraz kontrolę i zaliczanie praktyk jest właściwa. Dostosowanie do wymogów określonych w standardach kształcenia wskazuje na potrzebę wydłużenia praktyk do 4 tygodni (120 godzin).

3.4. Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy i obsada zajęć, sesje egzaminacyjne)

W jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów obowiązują następujące limity liczebności grup studenckich: wykład prowadzony jest dla całego rocznika bądź z podziałem na dwie grupy, wykład specjalnościowy dla minimum 30 osób, wykład do wyboru dla minimum 25 osób, ćwiczenia, laboratoria i konwersatoria w grupach 20-40 osobowych, seminaria dyplomowe w grupach 6-12 osobowych. Zastrzeżenia budzi wysoki górny limit dla ćwiczeń, a zwłaszcza konwersatoriów i laboratoriów, gdyż w grupach dochodzących do 40 uczestników utrudnione jest stosowanie aktywizujących metod nauczania.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do czwartku z różnym rozkładem w trakcie dnia, ale z koncentracją od godziny 8.00 do 16.00. Zajęcia na studiach pierwszego stopnia określanych jako niestacjonarne wieczorowe na przykład dla pierwszego roku w semestrze zimowym 2010/2011 odbywają się we wtorki od 8.00 do 20.00, środy od 10.00 do 14.00, czwartki od 8.00 do 14.00, piątki od 10.00 do 20.00. Natomiast dla drugiego i trzeciego roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych obowiązuje wspólny harmonogram zajęć, które odbywają się od poniedziałku do piątku od rana bądź wczesnych godzin przedpołudniowych do godzin wieczornych. Ponieważ dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych „wieczorowych” obowiązuje ten sam plan studiów, różnica pomiędzy nimi sprowadza się faktycznie do odpłatności za naukę.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych „zaocznych” prowadzone są w piątki od godziny 16.00 do 21.00 oraz soboty i niedziele w godzinach od 8.00 do 17.00. W semestrze organizowanych jest 8-10 zjazdów. Wykłady prowadzone są w ramach 3-4 godzin lekcyjnych, a ćwiczenia dwóch godzin lekcyjnych. Nie występuje tym samym zjawisko nadmiernej koncentracji zajęć z jednego przedmiotu.

Można zatem stwierdzić, że na ocenianym kierunku studiów została zapewniona właściwa organizacja zajęć dydaktycznych, w tym odpowiednia liczba zjazdów studiów niestacjonarnych umożliwiającą realizację programu studiów oraz właściwą koncentrację zajęć.

Sesje egzaminacyjne są odpowiednio rozłożone w czasie. Zimowa sesja egzaminacyjna trwa w bieżącym roku akademickim od 24 stycznia do 6 lutego, sesja poprawkowa do niej od 28 lutego do 6 marca. Natomiast sesje letnie odpowiednio od 6 do 26 czerwca i od 29 sierpnia do 11 września.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów zobowiązani są do odbywania dyżurów w wymiarze 1-2 godzin lekcyjnych w tygodniu. Harmonogram dyżurów wraz z kontaktem telefonicznym i mailowym dostępny jest na stronie internetowej Wydziału. Dziekanat prowadzi obsługę studentów od poniedziałku do piątku, w tym dniu do godziny 18.00 oraz w soboty i niedziele od godziny 10.00 do godziny 16.00.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Zespół Oceniający wizytował sześć zajęć. Wszystkie prowadzone były zgodnie z planem i były właściwie przygotowane.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

1. Opisy sylwetek absolwentów studiów ocenianego kierunku są dość ogólne i wymagają rozwinięcia. Nie zostało w nich wyraźnie uwzględnione kształtowanie w trakcie procesu kształcenia ich kompetencji zawodowych i społecznych. Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów nie wskazała w jaki sposób weryfikuje wiedzę i umiejętności absolwenta zakładane w jego sylwetce. Nie wskazano również przedmiotów i form zajęć, w których student zdobywa deklarowaną wiedzę i umiejętności.
2. Warunki i tryb rekrutacji są właściwe. Prowadzenie rekrutacji kandydatów z zastosowaniem przyjętych kryteriów (poza studiami niestacjonarnymi pierwszego stopnia) pozwala na selekcję kandydatów, co jest elementem pozytywnym z punktu widzenia dbałości o jakość kształcenia.
3. Zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i studiach drugiego stopnia, realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, realizowane są określone w standardach kształcenia wymagania, co do łącznego wymiaru godzin studiów, treści programowych i przewidzianego dla nich wymiaru godzin.
4. Na studiach pierwszego stopnia udział zajęć do wyboru ujętych w planie studiów jest zbyt skromny. Natomiast na studiach drugiego stopnia oferowane są trzy specjalności, co sprawia, że oferta zajęć do wyboru jest satysfakcjonująca.
5. Specjalności prowadzone na studiach drugiego stopnia są zgodne co do nazw i treści programowych z kanonem wiedzy akredytowanego kierunku.
6. Spełniony jest określony w standardzie kształcenia wymóg, aby na ćwiczenia i inne formy zajęć aktywnych przypadało co najmniej 40% ich ogólnego wymiaru godzinowego, co sprzyja nabywaniu deklarowanych w sylwetce absolwenta umiejętności.
7. System ECTS jest zgodny ze standardami kształcenia oraz wymaganiami określonym i w rozporządzeniu MNiSzW.
8. W sylabusach przedmiotów określone zostały metody i kryteria oceniania dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu oraz sposoby zaliczania zajęć. Dla części przedmiotów ograniczono się jedynie do określenia metod, kryteriów i sposobu zaliczenia przedmiotu jako: zaliczenie bądź egzamin. Określenia te powinny być rozwinięte i porównywalne w zakresie szczegółowości dla wszystkich przedmiotów, co zapewniałoby ich standaryzację i przejrzystość.
9. Zasady związane z procesem dyplomowania zostały sformułowane w sposób prawidłowy. Brakuje jednak jednoznacznych regulacji dotyczących: zgodności tematyki prowadzonych

prac z zainteresowaniami naukowymi osób prowadzących, zasady formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych, tak aby były one zgodne z profilem absolwenta, celami, treściami i metodami kształcenia na ocenianym kierunku, standardów jakości prac dyplomowych, trybu weryfikowania samodzielności pracy, wymagań dotyczących formułowanych opinii i recenzji.

10. Wszystkie sylabusy sporządzone są według jednolitego układu tabelarycznego, co czyni je przejrzystymi, i wypełnione zostały bogatą treścią informującą o przedmiocie. Sylabusy są dostępne dla studentów w systemie USOS. Tym samym sylabusy w pełni spełniają stawiane przed nimi wymagania.

11. System praktyk zawodowych na ocenianym kierunku należy uznać za prawidłowy. Praktyki są zharmonizowane z procesem kształcenia przez właściwe określenie ich celów i programu oraz formy praktyk i miejsca ich odbywania w powiązaniu z profilem kierunku studiów. Organizacja praktyk przez ich wspomaganie przez odpowiednie jednostki Uczelni i Wydziału oraz kontrolę i zaliczanie praktyk jest właściwa. Dostosowanie do wymogów określonych w standardach kształcenia wskazuje na potrzebę wydłużenia praktyk do 4 tygodni (120 godzin).

12. Na ocenianym kierunku studiów została zapewniona właściwa organizacja zajęć dydaktycznych, w tym odpowiednia liczba zjazdów studiów niestacjonarnych umożliwiającą realizację programu studiów oraz właściwą koncentrację zajęć.

13. Pozytywnym elementem procesu dyplomowania jest fakt, iż recenzje prac kierowanych przez promotorów ze stopniem naukowym doktora wykonywane są w większości przez doktorów habilitowanych i profesorów. Recenzje w wielu punktach są jednak dość enigmatyczne, a w części z nich nie zwraca się uwagi na błędy formalne popełniane przez dyplomantów.

Około 18% prac dyplomowych obronionych w okresie 1.06.-8.11.2010 nie jest związana w kierunkiem *finanse i rachunkowość* (33 na 178).

III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został wprowadzony uchwałą Rady Wydziału Zarządzania z dnia 14 maja 2008 r. Akt ten jest stosunkowo obszerny (25 stron) i w sposób szczegółowy określa elementy składowe systemu i zasady ich funkcjonowania. Uchwała precyzuje problem zapewnienia jakości kształcenia wprowadzając jego definicje, wskazując organy i zespoły odpowiedzialne za zapewnienie jakości, formułując zasady zapewnienia jakości oraz wskazując działania prowadzone przez Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Na system zapewnienia jakości kształcenia stosowany na Wydziale Zarządzania składają się następujące elementy:

- projektowanie planów nauczania i planów studiów,
- projektowanie obsady zajęć,
- organizacja studiów,
- organizacja rekrutacji,
- prowadzenie zajęć,
- ocena studentów,
- gromadzenie opinii studentów,
- wsparcie koleżeńskie wykładowców,
- wspieranie aktywności studentów,
- wspieranie współpracy międzynarodowej,
- wyposażenie wspierające proces kształcenia,
- okresowe przeglądy zasad zapewnienia jakości kształcenia.

Każdy z tych elementów składowych systemu jest zoperacjonalizowany według jednolitego układu zawierającego: wskazanie celów danego działania, opisanie podejmowanych w jego ramach przedsięwzięć, wskazanie podmiotów uczestniczących i ich kompetencji i obowiązków, dokumentowanie rezultatów podejmowanych działań i obiegu informacji.

System zapewnienia jakości kształcenia stosowany na Wydziale Zarządzania ma charakter kompleksowy, obejmuje wszystkie podstawowe elementy procesu dydaktycznego oraz wszystkich jego uczestników. Wprowadza szeroki wachlarz instrumentów służących do zapewnienia jakości kształcenia i procedury związane z posługiwaniem się nimi. Szczególną rolę w funkcjonowaniu systemu odgrywa Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia. Jego członkowie biorą udział w szeregu przedsięwzięciach w zakresie jakości kształcenia oraz współpracują z Uniwersyteckim Biurem Jakości Kształcenia zapewniając spójność systemu wydziałowego z ogólnouniwersyteckim.

Przegląd dokumentacji związanej z praktycznym funkcjonowaniem tego systemu prowadzi do wniosku, że działa on w ocenianej jednostce w sposób prawidłowy.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

Zespół Oceniający odbył spotkanie ze studentami studiów niestacjonarnych. Opinia studentów ograniczyła się wyłącznie do procesu ankietowania. Zdaniem studentów wprowadzone *Wydziałowe zasady zapewniania jakości kształcenia* w jasny i czytelny sposób określają elementy składowe wewnętrznego systemu podnoszenia jakości kształcenia. Jednym z komponentów systemu są przeprowadzane wśród studentów okresowe badania dotyczące oceny nauczycieli akademickich. Formularz ankiety zawiera pytania pozwalające ocenić przygotowanie merytoryczne i umiejętności dydaktyczne prowadzącego oraz sposób i formę prowadzonych zajęć. Elektroniczne ankiety wypełniane są przez studentów poprzez indywidualne konta w systemie USOS. Wyniki ankiet są dostępne zarówno dla studentów jak i wykładowców. Raport z przeprowadzanej ankiety ewaluacyjnej przekazywany jest do Dziekana, Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Samorządu Studentów. Niskie wyniki oceny danego dydaktyka są punktem wyjścia do rozmowy z władzami Wydziału.

Według opinii studentów forma ankiet oraz sposób przekazywania informacji o ewaluacji jest niezadowalający. Studenci nie mają świadomości w jakim celu wypełniają ankiety. Studenci uważają, że wykładowcy powinni ich informować o terminach przeprowadzania ankietyzacji. Dodatkowo, studenci proponowali wprowadzenie papierowej wersji kwestionariusza, dzięki czemu podczas zjazdów każdy student mógłby wypełnić ankietę. Podkreślali również, że jako studenci niestacjonarni „zaoczni”, nie korzystają zbyt często z kont w systemie USOS.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym kadra akademicka bardzo aktywnie dyskutowała nad wewnętrznym systemem zapewnienia jakości. Stwierdzono, że Władze Wydziału stawiają bardzo wysokie wymagania przed pracownikami oczekując wysokiej jakości kształcenia. Stwierdzono również, że najważniejszym weryfikatorem jakości kształcenia są opinie pracodawców i że Wydział jest bardzo wysoko oceniany przez instytucje związane z sektorem finansowym w Warszawie.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier i monitorowania losów absolwentów

W jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów od 2004 r. działa Biuro Karier Wydziału Zarządzania UW. Biuro funkcjonuje na zasadach wolontariatu z udziałem studentów. Procedury działania Biura Karier są opisane w Podręczniku praktykanta. Do jego zadań należy organizacja praktyk, staży, szkoleń, konferencji, prezentacji firm. W bazie Biura zarejestrowanych jest ponad 1200 firm, a w ramach dotychczasowej działalności przygotowało ponad 3 tys. ofert praktyk i staży dla studentów. Organizuje ono również przedsięwzięcia cykliczne, jak: Uniwersyteckie Spotkania z Rynkiem Pracy, Targi Work&Travel, warsztaty z pracodawcami i inne. Wydziałowe Biuro Karier współpracuje z Uczelnianym Biurem Karier. Spotkanie z osobami zaangażowanymi w działalność Biura Karier wskazuje na dobre rozeznanie potrzeb studentów w zakresie udzielania im wsparcia w nawiązywaniu kontaktów z pracodawcami. Zakres i formy działalności Biura Karier dobrze służą procesowi dydaktycznemu, w tym w szczególności efektom kształcenia.

Wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia ma charakter kompleksowy i w sposób szczegółowy określa cele, obszary, przedsięwzięcia i podmioty biorące udział w dbałości o jakość procesu kształcenia. System ten funkcjonuje w praktyce w sposób właściwy. Jednym z elementów wewnętrznego systemu podnoszenia jakości kształcenia są wypełniane przez studentów ankiety oceny nauczycieli akademickich. Całościowo, proces ankietyzacji studentów należy ocenić pozytywnie, jednakże Władze Wydziału powinny podjąć środki mające na celu lepszą promocję procesu ankietyzacji wśród studentów niestacjonarnych. Biuro Karier Wydziału Zarządzania posiada rozbudowaną ofertę w zakresie praktyk, staży i szkoleń dla studentów. Jego działalność jest ważnym elementem współpracy z praktyką i wspomagania studentów we wchodzeniu na rynek pracy.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsca pracy*		Dodatkowe miejsca pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	25	13 (4)	9	2	2
Doktor habilitowany	16	10 (4)	4		2
Doktor	73	32 (9)	40 (8)		2
Pozostali	7	5	2		
Razem	121	60 (17)	55 (8)	2	6

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego.

Nauczyciele akademicki zatrudnieni na Wydziale Zarządzania zatrudnieni są na podstawie mianowania (49,6%) i umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (45,5%) w UW jako podstawowym miejscu pracy. Udział nauczycieli akademickich z tytułem naukowym

profesora i stopniem naukowym doktora habilitowanego do ogólnej liczby nauczycieli zatrudnionych na Wydziale wynosi 33,9%.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	8 (6)	1	1 (1)
2007	10 (8)	1 (1)	2 (2)
2008	11 (10)	1	
2009	12 (5)	5 (2)	1
2010	8 (8)	2 (2)	
Razem	49 (37)	10 (5)	4 (3)

Na Wydziale Zarządzania następuje wyraźny rozwój kadry naukowej, bowiem aż 37 osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało w okresie ostatnich 5-ciu latach stopień naukowy doktora, 5 osób uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, a 3 osoby tytuł naukowy profesora.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W Dziale Spraw Pracowniczych znajdują się aktualne oświadczenia wszystkich nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość* w Uniwersytecie Warszawskim (Wydział Zarządzania), które zostały podpisane na początku roku akademickiego.

Zgodnie z informacjami zawartymi w oświadczeniach nauczycieli akademickich wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby spełniają warunek określony w art. 9 pkt. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tzn. stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie.

Warunek określony w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.), spełniają wszystkie wyżej wymienione osoby, tj. są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego.

Wszystkie wyżej wymienione osoby spełniają również warunek określony w § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia, tj. prowadzą osobiście na kierunku „*finanse i rachunkowość*”, co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 90 godzin (doktorzy).

- merytorycznych,

Wydział Zarządzania zaproponował do minimum kadrowego ogółem 26 nauczycieli akademickich, w tym dla studiów I i II stopnia 21 oraz dodatkowo dla studiów I stopnia 5 osób. Analiza dorobku naukowego, obciążeń dydaktycznych i złożonych oświadczeń, a także dyplomów potwierdzających formalne kwalifikacje naukowe pozwala stwierdzić, iż dorobek naukowy w zakresie kierunku *finanse i rachunkowość* posiada 6 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 13 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora deklarujących przynależność do minimum kadrowego studiów I i II stopnia. Dorobek naukowy w dziedzinie związanej z kierunkiem *finanse i rachunkowość* posiada 1 osoba ze stopniem naukowym doktora deklarująca również przynależność do minimum kadrowego studiów I i II stopnia. Ponadto dorobek naukowy w zakresie kierunku *finanse i rachunkowość* posiada 3 doktorów deklarujących przynależność do minimum kadrowego studiów I stopnia, zaś w dziedzinie związanej z tym kierunkiem - dwie osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem naukowym profesora. Do minimum kadrowego studiów I i II stopnia nie zaliczono jednego doktora z uwagi na brak informacji o dorobku naukowym. Zatem Zespół Oceniający stwierdza, iż Wydział Zarządzania spełnia wymagania minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia na kierunku *finanse i rachunkowość*.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „*finanse i rachunkowość*”, do liczby studentów na tym kierunku **jest spełniony** (limitowana relacja wynosi 1:180 - § 11 pkt. 2 wg rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.) i **wynosi 1: 78**, a więc jest korzystna dla jakości procesu dydaktycznego.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych,

Obsada zajęć dydaktycznych jest zgodna z profilem naukowym osób prowadzących te zajęcia. W opinii studentów, wszyscy nauczyciele akademicy są dostępni w godzinach dyżurów i konsultacji oraz prowadzonych zajęć.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Na spotkanie z Zespołem, Oceniającym przyszło około 50 pracowników akademickich. Dyskusja była bardzo interesująca. Przewodnicząca Zespołu postawiła do dyskusji następujące problemy.

-Możliwości Wydziału w świetle Krajowych Ram Kwalifikacji w zakresie budowania oferty dydaktycznej,

-Wewnętrzny system jakości kształcenia i jego efektywność,

-Stopień satysfakcji pracy ze studentami.

W dyskusji podkreślano dobry stopień przygotowania studentów starających się o przyjęcie na studia na kierunku *finanse i rachunkowość*. Stwierdzono, iż na studia na tym kierunku przychodzą studenci dobrze zmotywowani i ambitni. Zdarzają się studenci na II stopniu słabiej przygotowani z innych Uczelni spoza Uniwersytetu, którzy szybko przystosowują się do stawianych na Wydziale wymagań. Podkreślano, iż kierunek ten

poddawany jest wymogom wysokiej jakości nie tylko ze strony władz wydziału, ale również rynku pracy. Przedstawiciele pracodawców obserwują efekty kształcenia na tym kierunku, gdyż kierunek ten uprawnia absolwenta do prowadzenia biur zajmujących się księgami rachunkowymi. Podkreślano, iż w kadrze Wydziału znajdują się osoby posiadające uprawnienia biegłych rewidentów, co bardzo sprzyja jakości kształcenia i przygotowania studentów do rynku pracy. W perspektywie wprowadzania Krajowych Ram Kwalifikacji, uznano, iż Wydział będzie budował kierunek studiów związany z ubezpieczeniami, gdyż w ramach kierunku *finanse i rachunkowość* było trudno zmieścić bardzo wiele przedmiotów niezbędnych z punktu widzenia potrzeb obszaru ubezpieczeń. Wielu dyskutantów uznało, iż na kierunek *finanse i rachunkowość* przychodzą najlepsi studenci. Wspomniano też, że Wydział jest dobrze przygotowany do procesu dydaktycznego na omawianym kierunku, gdyż każdego roku powstają nowe i aktualne podręczniki do wielu przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych, co ułatwia studentom przyswojenie aktualnej wiedzy. Wspomniano również, że zmiany w ustawie o szkolnictwie wyższym nie wprowadzają elementów motywacyjnych co nie będzie sprzyjać jakości kształcenia.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Wszystkie teczki osobowe pracowników są podzielone na części A, B i C. Sprawdzone teczki zawierają dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy oraz przebiegu zatrudnienia – zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.). Dokumenty te są ponumerowane. W teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie, zaś wskazani do minimum kadrowego nauczyciele akademicki odbyli szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W teczkach osób stanowiących minimum kadrowe zatrudnionych w Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Zarządzania przed wejściem w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym brak jest aneksów do aktów mianowania lub umów o pracę, na mocy których dostosowano dokumenty dotyczące nawiązania stosunków pracy do brzmienia tej ustawy, zgodnie z art. 264 ust. 8. Brak w nich bowiem informacji o Uczelni – Uniwersytecie Warszawskim stanowiącym dla nich podstawowe lub dodatkowe miejsce pracy. W aktualnie zawieranych umowach o pracę oraz aktach mianowania taka informacja już się znajduje.

Wydział Zarządzania spełnia wymogi minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia kierunku *finanse i rachunkowość*. Specjalności naukowe nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe pokrywają podstawowe obszary kanonu wiedzy kierunku zarówno w zakresie finansów jak i rachunkowości. Dorobek naukowy wielu osób jest znaczący. Obsada zajęć nie budzi zastrzeżeń. Relacja między liczbą studentów, a kadrą akademicką stanowiącą minimum kadrowe jest korzystna dla procesu dydaktycznego.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej

Stwierdzić należy znaczącą aktywność naukową pracowników WZ, w tym zaangażowanych w realizację programu kierunku *finanse i rachunkowość*. Jak wynikało z przeglądu programów nauczania, a także rozmów z pracownikami, w tym po przeprowadzonych hospitacjach zajęć, wiele treści wynikających z opublikowanych wyników badań jest przekazywane podczas zajęć dydaktycznych.

W latach 2007-2010 pracownicy Wydziału związani z kierunkiem *finanse i rachunkowość* opublikowali: 6 monografii lub podręczników w języku angielskim, 39 rozdziałów w monografiach w języku angielskim, 41 monografii lub podręczników w języku polskim i 208 rozdziałów w monografiach w języku polskim oraz 10 artykułów na liście filadelfijskiej. Ponadto opublikowano 94 artykuły w czasopismach o zasięgu krajowym. Wśród opracowań zwartych powstały takie podręczniki jak np.

Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa wielozakładowego w gospodarce rynkowej,

Wprowadzenie do finansów i rachunkowości ,

Podstawy rachunkowości finansowej, Finansowe uwarunkowania rozwoju organizacji gospodarczych.

Wydział prowadzi działalność naukową w ramach badań statutowych i własnych. Tematyka badań jest wyraźnie związana z kierunkiem *finanse i rachunkowość*. W latach 2007-2010 realizowano 24 tematy w zakresie badań własnych oraz 16 tematów w ramach badań statutowych związanych z kierunkiem *finanse i rachunkowość* jak np. *Cel inflacyjny a kurs walutowy* .*Rola instrumentów pochodnych w poszczególnych fazach kryzysu finansowego, Polski system podatkowy na tle regulacji unijnych, Międzynarodowe standardy rachunkowości a polskie ustawodawstwo* itp. Wydział realizował w ostatnich czterech latach 6 grantów finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przy czym tematyka tych projektów raczej dotyczyła problematyki zarządzania, a w ograniczonym zakresie finansów.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych

Na Wydziale Zarządzania działają koła naukowe oraz organizacje mające status koła naukowego. Są wśród nich: Studenckie Koło Naukowe Finansów, Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości i Rewizji Księgowej – Rewident, Koło Naukowe Marketingu – Target, Studenckie Koło Naukowe Innowacji Technologicznych, Międzywydziałowe Studenckie Koło Zarządzania Technologiami oraz Organizacja studentów dla Przedsiębiorczości SIFE. Koła naukowe mają kilka możliwości finansowania. Pozyskują środki pochodzące zarówno ze źródeł wydziałowych – od Władz Dziekańskich, jak i uczelnianych – środki przyznaje Rada Konsultacyjna ds. ruchu naukowego. Studenci mają również możliwość pozyskania środków finansowych pochodzących z Fundacji na rzecz Wydziału Zarządzania UW.

Na uwagę zasługują dwa koła naukowe, które są ściśle powiązane z kierunkiem *finanse i rachunkowość*: Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości i Rewizji Księgowej – Rewident oraz Studenckie Koło Naukowe Finansów.

Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości i Rewizji Księgowej – Rewident zajmuje się szeroko rozumianą problematyką rachunkowości. W planach działalności koła jest wydanie w roku akademickim 2010/2011 dwumiesięcznika – Rewident przeznaczonego dla studentów Wydziału Zarządzania. W planach jest również przygotowanie sympozjum naukowego poświęconego problematyce rachunkowości. W kwietniu 2009 r. pierwszym osiągnięciem młodego koła był udział w Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Naukowej w Toruniu oraz zajęcie drugiego miejsca za referat poświęcony etyce w rachunkowości. Studenckie Koło Naukowe Finansów – organizuje cykliczne cotygodniowe spotkania młodych naukowców, zajmuje się również organizowaniem szkoleń, między innymi z firmą doradczą KPMG. Zorganizowało także spotkanie z dyrektorem finansowym firmy Sarantis Polska oraz z kontrolerem finansowym firmy Philips. Członkowie koła uczestniczyli również w międzynarodowym konkursie Global Management Challenge – 2009/2010. Koło posiada własną stronę internetową www.sknpf.pl.

Studenci kierunku *finanse i rachunkowość* w latach 2006-2010 opublikowali 10 opracowań bądź to w monografiach powstałych pod redakcją pracowników Wydziału lub w periodykach: *Studia i materiały* oraz *Problemy Zarządzania*.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

Załącznik Va – Wykaz tematów badań własnych i statutowych

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Wymiana studentów i kadry naukowo-dydaktycznej na Wydziale Zarządzania odbywa się przede wszystkim w ramach programu Erasmus z ponad 60 uczelniami europejskimi w Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Niemczech, Norwegii, Portugalii, Słowacji, Szwajcarii, Szwecji, Węgrzech, Wielkiej Brytanii, Włoszech oraz z dwiema uczelniami tureckimi. W roku akademickim 2010/2011 zaplanowano wyjazd ponad 140 studentów Wydziału Zarządzania, w tym 30 studentów kierunku *finanse i rachunkowość*. Studenci wyjeżdżają między innymi do uczelni w Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Portugalii, Szwajcarii, Włoch i Turcji. Jednocześnie Wydział przyjmuje około 250 studentów zagranicznych, w ramach programu Sokrates oraz umów bilateralnych zawartych z uniwersytetami amerykańskimi i azjatyckimi. Poza studentami wyjeżdżającymi z Wydziału w ramach programu Erasmus, w wymianie uczestniczy około 80 studentów odbywających praktyki w korporacjach europejskich finansowane przez Komisję Europejską.

Ponadto, rocznie około 30 pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Zarządzania udaje się za granicę w celu wzięcia udziału w konferencjach, wygłoszenia wykładów na partnerskich uczelniach, prowadzenia wspólnych prac badawczych. Na Wydział Zarządzania przybywa z kolei kilkudziesięciu naukowców z uczelni zagranicznych. W roku akademickim 2009/2010 z uczelni: amerykańskich - 8 osób, niemieckich - 2 osoby, francuskich - 2 osoby, brytyjskich - 2 osoby, ukraińskich - 2 osoby, hiszpańskich - 2 osoby, oraz z południowokoreańskiej - 1 osoba. Są to głównie wykładowcy wykładający na studiach anglojęzycznych *International Business Program*.

W minionym roku akademickim pracownicy Wydziału, reprezentujący kierunek *finanse i rachunkowość*, uczestniczyli w trzech międzynarodowych zagranicznych konferencjach naukowych. Ponadto Wydział Zarządzania był organizatorem lub współorganizatorem 8 konferencji o zasięgu międzynarodowym jak np.

- Globalizacja i integracja a bezpieczeństwo przepływów finansowych – organizator Wydział Zarządzania i University of North Floryda 7,8 luty 2009 r.
- Euro as an international currency pro and cons, marzec 2008 r.
- Accounting standards, present state and the perspectives of development, wrzesień 2008 r.
- Skutki kryzysu finansowego dla rozwijających się rynków maj 2009 WZ

Stwierdza się zatem, że wymiana zagraniczna studentów, udział we wspólnych przedsięwzięciach naukowych i dydaktycznych z partnerami zagranicznymi, a także udział/współudział w konferencjach tematycznie związanych z ocenianym kierunkiem studiów, podnosi jego prestiż i co niewątpliwie, wpływa na jakość przekazywanej studentom wiedzy oraz sprzyja internacjonalizacji procesu dydaktycznego.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Wydział Zarządzania prowadzi badania naukowe w zakresie kierunku *finanse i rachunkowość*, publikuje ich efekty i wykorzystuje je w programie kształcenia. Współpraca międzynarodowa kadry akademickiej oraz studentów sprzyja internacjonalizacji procesu dydaktycznego. Studenci uczestniczą w badaniach naukowych Wydziału, a efekty tych prac zostały opublikowane. Koła naukowe związane z kierunkiem *finanse i rachunkowość* uczestniczą w ogólnopolskim życiu naukowym studentów. Oznacza to, że działalność naukowo – dydaktyczna Wydziału, wsparta posiadaną bazą dydaktyczną, sprzyja wzmocnieniu jakości procesu dydaktycznego ocenianego kierunku studiów.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1.Ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb ocenianego kierunku

Bazę dydaktyczną Wydziału Zarządzania stanowi zespół bardzo estetycznych i funkcjonalnych budynków, dostosowanych do potrzeb procesu dydaktycznego kierunku *finanse i rachunkowość*, w tym także do osób niepełnosprawnych. W strukturze budynków znajdują się wystarczająco pojemne i nowocześnie wyposażone sale wykładowe, seminaryjne i laboratoria komputerowe. Powszechny jest dostęp do Internetu i niezbędnych baz danych. Wydział najwyraźniej „informatyzuje się”, co się wyraża możliwością załatwiania wielu spraw studenckich i pracowniczych za pośrednictwem sieci. Równie funkcjonalna, bardzo estetyczna i bogato wyposażona jest biblioteka Wydziału, gromadząca na bieżąco stałe prenumerowane pozycje, jak również na bieżąco uzupełniająca księgozbiór. Wartym podkreślenia jest fakt daleko idącego wsparcia finansowego i organizacyjnego Biblioteki ze strony Władz Wydziału.

2.Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia

Studenci zgodnie uważają, że zajęcia prowadzone są w komfortowych warunkach, a Wydział zapewnia odpowiednie miejsca do odpoczynku między zajęciami. W budynkach funkcjonuje system klimatyzacji i wentylacji. Studenci często korzystają z działającej w budynkach bezprzewodowej sieci dostępu do Internetu. Aule wykładowe wyposażone są w komputery stacjonarne oraz rzutniki multimedialne. Studenci podkreślają, że na Wydziale, w bardzo przejrzysty sposób, funkcjonuje system identyfikacji wizualnej, który ułatwia studentom poruszanie się w obrębie budynku. Studenci szczególnie wysoko oceniają centrum rekreacyjno–sportowe oraz dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku mieści się szatnia, punkt ksero, księgarnia, bufet, w którym można spożyć ciepłe posiłki. Wydział dysponuje ograniczoną ilością miejsc parkingowych. Podczas spotkania studenci postulowali utworzenie nowych punktów ksero, gdyż obecna liczba jest niewystarczająca.

Studenci Wydziału mogą korzystać z biblioteki Wydziału, oraz biblioteki UW. W godzinach funkcjonowania biblioteki wydziałowej, studenci mogą korzystać z czytelni.

Zarówno nowoczesna i funkcjonalna baza dydaktyczna, w tym bogato i nowocześnie wyposażona i zorganizowana Biblioteka Wydziału, jak i pomocnicze elementy infrastruktury służące studentom, stanowią silne wsparcie dla realizacji i utrzymania wysokiego poziomu dydaktyki w ramach ocenianego kierunku studiów.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd Studentów Uniwersytetu Warszawskiego ma charakter ogólnouczelniany i wydziałowy. Samorząd funkcjonuje w oparciu o *Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Warszawskiego*, który w myśl art. 202 ust. 4 ustawy wszedł w życie po stwierdzeniu przez Senat Uczelni jego zgodności z ustawą i statutem Uczelni, co potwierdza uchwała Senatu Uczelni.

Spotkanie z nowo wybranym samorządem wydziałowym, odbyło się w siedzibie organizacji. Samorząd ma do swojej dyspozycji sprzęt komputerowy, urządzenia powielające, telefon. Władze wydziału stwarzają odpowiednie warunki pozwalające na funkcjonowanie samorządu studentów, co zgodne jest z art. 202 ust. 8 ustawy.

W celu organizacji przedsięwzięć, samorząd pozyskuje środki finansowe pochodzące ze źródeł ogólnouczelnianych, jak i wydziałowych. Dodatkowo organizacja ma możliwość uzyskania dofinansowania z Fundacji na rzecz Wydziału Zarządzania UW.

W ramach swojej działalności Samorząd wydziałowy organizuje wyjazdy dla studentów pierwszego roku, imprezy kulturalno-integracyjne, półmetkowe, zbiórki, akcje charytatywne. Dodatkowo, samorząd promuje przedsięwzięcia realizowane przez wydziałowe koła naukowe.

Samorząd był również pomysłodawcą projektu stworzenia portalu studenckiego Wiki WZ. Na stronie znajdują się podstawowe informacje o wszystkich przedmiotach prowadzonych na Wydziale. Portal pełni również funkcję platformy wymiany opinii studentów dotyczących nauczycieli akademickich. Nad poprawnością zamieszczanych treści czuwa administrator strony.

Przedstawiciele samorządu podejmują również działania mające na celu promocję ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów dotyczącej oceny nauczycieli akademickich. Innowacyjnym rozwiązaniem jest stworzenie Serwisu SMS, poprzez który samorząd wysyła wiadomości tekstowe zawierające informacje o realizowanych przedsięwzięciach uniwersyteckich i wydziałowych.

Według dokumentów dostarczonych przez administrację Wydziału, liczba studentów wchodzących w skład Rady Wydziału spełnia wymogi określone w art. 67 ust. 4 ustawy. Udział przedstawicieli studentów i doktorantów wynosi 20% ogólnego składu Rady, jednak wykazana absencja studentów na posiedzeniach ciała kolegialnego prowadzi do sytuacji niedoinformowania studentów na temat podejmowanych działań przez Władze Wydziału. Samorząd opiniuje plany studiów i programy nauczania.

Według dokumentów przedstawionych przez samorząd studentów, wybory nowych reprezentantów studentów odbyły się zgodnie z Ordynacją Wyborczą Samorządu Studentów UW.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej

Na Wydziale Zarządzania UW system przyznawania świadczeń pomocy materialnej funkcjonuje w sposób prawidłowy. Komisje Stypendialne powoływane są w sposób nie budzący zastrzeżeń. Decyzje w indywidualnych sprawach studenckich konstruowane są zgodnie z przepisami postępowania administracyjnego. Wypłata świadczeń odbywa się bez

zbędnych opóźnień. Akty wewnętrzne dotyczące pomocy materialnej wywieszone są w określonych miejscach oraz dostępne są na stronie internetowej Wydziału.

3.Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym,

Uczestnikami spotkania byli studenci studiów niestacjonarnych, z kierunku *finanse i rachunkowość*- łącznie około 30 osób. Studenci zgodnie, pozytywnie oceniają studiowany kierunek. Głównym czynnikiem, jakim kierowali się przy wyborze kierunku była renoma Uczelni, podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz wysoki poziom kształcenia na wizytowanym Wydziale. Studenci wierzą, że dyplom ukończenia studiów na UW zapewni im dobrą pracę w zdobytym zawodzie.

Studenci zgodnie stwierdzili, że wykładowcy są przygotowani do zajęć. Większość nauczycieli prowadzi zajęcia z wykorzystaniem projekcji i prezentacji multimedialnych. Studenci cenią sobie również dobry kontakt z wykładowcami. Godziny konsultacji jak i adresy mailowe pracowników naukowo – dydaktycznych są dostępne na stronie internetowej.

Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat funkcjonowania dziekanatu oraz administracji Wydziału. Studenci pozytywnie ocenili również dostęp do informacji związanych z tokiem studiów. Studenci są na bieżąco informowani o odwołanych zajęciach czy zmianach w planie zjazdów. Prawidłowe rozłożenie zajęć w ciągu dnia, zapewnia studentom odpowiednie przerwy pomiędzy zajęciami.

Podczas spotkania została poruszona kwestia dopasowania planów studiów do potrzeb studentów. Słuchacze stwierdzili, że obecny plan studiów przewiduje za mało przedmiotów z zakresu prawa. Studenci postulowali wprowadzenie zajęć z podstaw prawa cywilnego, głównie pod kątem umów cywilnoprawnych. Studenci uważają, że Uczelnia powinna monitorować rynek pracy i podejmować działania mające na celu dostosowanie planów studiów i przygotowanie studentów do pracy w realiach współczesnej gospodarki. Studenci zgodnie stwierdzili, że dobrym rozwiązaniem byłoby zwiększenie ilości zajęć praktycznych, prowadzonych przez specjalistów z danej dziedziny. Studenci postulują również wprowadzenie zajęć z obsługi profesjonalnych programów finansowo – księgowych.

Samorząd studentów podejmuje działania mające na celu integrację studentów Wydziału. Władze Wydziału z własnej inicjatywy zabiegają o wyrażanie opinii przedstawicieli samorządu w kwestiach związanych ze sprawami studenckimi. System opieki materialnej i socjalnej funkcjonuje właściwie. Sugeruje się podjęcie działań mających na celu lepszą promocję wyborów do samorządu ze względu na bardzo niską frekwencję wyborczą.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Dokumentacja przebiegu studiów prowadzona jest w Dziale Nauczania oraz w Dziekanacie Wydziału.

W trakcie kontroli dokumentacji zostały sprawdzone:teczki osobowe studentów i absolwentów, karty okresowych osiągnięć studenta, protokoły egzaminacyjne.

Album studentów – prowadzony jest w centralnie w formie elektronicznej dla całej Uczelni przez Dziekanat - zgodnie z przepisami § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634, z późn. zm.).

Księga dyplomów - prowadzona jest centralnie w formie elektronicznej dla całej Uczelni. Od 1 października 2010 r. wprowadzono jednolity system nadania numeru dyplomu zgodnie z przepisami przywołanego rozporządzenia. Potwierdzenie odbioru dyplomu znajduje się w teczkach absolwenta.

Protokoły egzaminacyjne prowadzone są prawidłowo.

Indeksy – W uniwersytecie Warszawskim nie wydaje się indeksów.

Karty okresowych osiągnięć studenta – prowadzone są prawidłowo. Wskazana jest zmiana ich nazwy, tak aby były one zgodne z przywołanym rozporządzeniem, tj. „*karty okresowych osiągnięć studenta*”. *W kartach egzaminacyjnych brak jest punktów ECTS.*

Teczki osobowe studentów

W teczkach osób nowo przyjętych znajdują się: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankieta osobowa studenta, poświadczona fotokopia dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, aktualna fotografia kandydata, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty egzaminacyjne (*a nie karty okresowych osiągnięć studenta*), podpisana przez prodziekana umowa o warunkach odpłatności za studia w Uniwersytecie Warszawskim, kopia decyzji o przyjęciu oraz potwierdzenie odbioru tej decyzji, a także potwierdzenie odbioru legitymacji. *Brak jest natomiast dokumentacji z postępowania kwalifikacyjnego przy przyjęciu na studia.*

W aktach studentów, którzy otrzymali zgodę na wznowienie studiów, a także osób przeniesionych znajdują się kopie decyzji w tych sprawach. *Natomiast w przypadku osób, które otrzymały zgodę na powtarzanie roku lub urlop dziekański brak było kopii tych decyzji.*

Skreślenia dokonywane są przez Prodziekana, na podstawie stosownego upoważnienia Dziekana do podejmowania decyzji w tych sprawach.

W teczkach absolwentów znajdują się: praca dyplomowa, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, dyplom ukończenia studiów - egzemplarz do akt oraz suplement. W dokumentacji znajduje się potwierdzenie odbioru dyplomu, jego odpisu i suplementu.

W suplementach do dyplomu wskazane jest skorygowanie zapisów w pt. IV ust. 1, „...forma studiów: (niestacjonarne – zaoczne)...” i wpisywanie określeń zgodnych z ustawą, tj. studia niestacjonarne.

Dokumentacja toku studiów prowadzona jest na ogół właściwie. Wskazane w raporcie uchybienia należy usunąć dostosowując dokumentację do regulacji prawnych.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			x		
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		x			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		x			
Cz. II	Efekty kształcenia			x		
Cz. V	Badania naukowe	x				
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			
Cz. VI	Baza dydaktyczna	x				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		x			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		x			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		x			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia		x			

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Kierunek *finanse i rachunkowość* ma pełne szanse dynamicznego rozwoju. Sprzyjają temu : oczekiwania rynku pracy, kadra akademicka o bogatym dorobku naukowym, bardzo dobre warunki studiowania, pozycja Uniwersytetu Warszawskiego oraz Wydziału Zarządzania w środowisku akademickim kraju.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Uczelni i Wydziału zadeklarowały usunięcie wskazanych uchybień.